

TEMATIKA
TÁRSADALMI ISMERETEK
 BBNSZ90300
 általánosan kötelező tárgy
 Dr. Bartal Anna Mária Ph.D.
 2011./2012. tanév I. félév, héfő12-13.30

TEMATIKA
SZOCIOLÓGIA –TÁRSADALOMELMÉLET ALAPJAI
 BBNSZ08100-BBNTT00100
 szociológia általánosan kötelező tárgy
 Dr. Bartal Anna Mária Ph.D.
 2011./2012. tanév I. félév, kedd 10-12.30

A TANTÁRGY CÉLJA

A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókat a szociológiai gondolkodás történetével, főbb kérdéseivel és alapvető fogalmaival. További cél, hogy bevezesse a hallgatókat a szociológia főbb – elméleti és kutatási – témaköreibe.

A tananyag két – egy külföldi és egy hazai – szociológiai alapkönyvre támaszkodik:

Anthony Giddens: Szociológia. Osiris Kiadó, 1995.
Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. Osiris Kiadó, 2006.

(A tematikában megadott oldalszámok ezen kiadási év szerinti tankönyvekből valók, más kiadási évszámú könyvek esetén az oldalszámok változhatnak!!)

TEMATIKA

A tematikában *a számonkért tananyag* minden órához és témához megadott releváns kötelező irodalom.

Az *ajánlott szakirodalom* a szélesebb (és esetleg a más nézőpontú) tájékozódást van hivatott segíteni.

ÉRTÉKELÉS, SZÁMONKÉRÉS

A félév teljesítése írásban történik, a vizsgaidőszakban írt teszt formájában. A teszt két részből áll: 10, a félév során tanult szociológiai fogalom kifejtése és 50 tesztkérdés megoldása.

Időpont	TEMATIKA
1. 2011. IX.12.	BEVEZETÉS Tananyag: Mi a szociológia? A szociológia főbb kérdései. A szociológia helye a tudományok rendszerében. A szociológia nézőpontjai. Kötelező irodalom: Giddens: Szociológia: Szociológiai problémák és perspektívák c. fejezet (36-56.o.) Mikro-, makroszociológia (133.o) Andorka: Bevezetés a szociológiába: A szociológia tárgya módszere alfejezettől (37-47.o.)
2. 2011. IX.19.	TÁRSADALOM ÉS KULTÚRA. TÁRSADALMI FEJLŐDÉS TÖRTÉNETI TÁVLATBAN. Tananyag: Társadalom és a kultúra fogalma. Premodern-, modern- és a rizikótársadalom Kötelező irodalom: Giddens: Szociológia: Kultúra és társadalom c. fejezet (59-62.o., 66-70.o.), Premodern társadalom c. fejezettől a modern kor társadalmi c. fejezetig (71-81.o)
3. 2011. IX.26.	ÁLLAM- KORMÁNYZAT-HATALOM-CIVIL TÁRSADALOM Tananyag: Az állam és formái –történeti változások, szerkezeti formák. A kormányzás és formái, intézményei. Uralom és hatalom – központi és helyi. A demokratikus állami berendezkedés és szervezetei. Civil társadalom és szervezete. A pártok. Kötelező irodalom: Andorka: Bevezetés a szociológiába: Állam, kormányzat, politika c. fejezet 500-565.o.,) Ajánlott irodalom: Giddens: Szociológia: Politika, kormányzat, állam c. fejezet (307-344.o.)
4. 2011.	A GAZDASÁGI ÉLET ÉS A MUNKAMEGOSZTÁS. Tananyag: A gazdaság változó arcai: az ipari kapitalizmustól a globalizációig.

TEMATIKA
TÁRSADALMI ISMERETEK
BBNSZ90300
 általánosan kötelező tárgy
 Dr. Bartal Anna Mária Ph.D.
 2011./2012. tanév I. félév, héfő12-13.30

X.3.	<p>Gazdasági mechanizmusok: reciprocitás, redisztribúció, piac. Gazdasági szervezetek és intézmények. A munkamegosztás formái. A taylorizmustól a posztfordizmuson át a „gatesizmusig“. A munkanélküliség és következményei.</p> <p>Kötelező irodalom: Andorka: Bevezetés a szociológiába: Gazdaság c. fejezet (459-469.o.,) Giddens: Szociológia:, Munka és gazdasági élet c. fejezet (465-473.o, 482-490. o.)</p> <p>Ajánlott irodalom: Andorka: Bevezetés a szociológiába: 474-485.o.</p>
5. 2011. X.10.	<p style="text-align: center;">KULTÚRA ÉS VALLÁS</p> <p>Tananyag: Kultúra-szubkultúra-szegregáció. Etnikai csoportok és kisebbségek – multikulturalitástól az előítéletig. Vallás és vallásosság. A vallások szervezeti formái: egyház szekta, felekezet, kultusz. A vallás funkciója a társadalomban - szekularizáció, fundamentalizmus. A vallásosság változásának tendenciái.</p> <p>Kötelező irodalom: Giddens: Szociológia: Etnicitás és faj fejezet (255-267.o., 280-283.o.), Andorka: Bevezetés a szociológiába: Vallás c. fejezet (641-661.o.)</p>
6. 2011. X.17.	<p style="text-align: center;">OKTATÁS ÉS ISKOLA.</p> <p>Tananyag: Az oktatás és az iskola funkcionalista és neomarxista megközelítése. Az iskola mint szervezet. Társadalmi normák, értékek, szerepek közvetítése az iskolában. A kulturális és a társadalmi tőke.</p> <p>Kötelező irodalom: Giddens: Szociológia: Oktatás, kommunikáció média c. fejezet (407-433.o.) Andorka: Bevezetés a szociológiába: Okatás c. fejezet (427-457.o.)</p>
7. 2011. X.24.	<p style="text-align: center;">TÁRSADALMI STRUKTÚRA. TÁRSADALMI MOBILITÁS.</p> <p>Tananyag: A társadalmi struktúra és magyarázó fogalmak: osztály, rend, réteg, státuscsoport. A piramis modelltől a hagymamodellel át a homokóra modellig. A társadalmi mobilitás: inter-,intragenerációs mobilitás.</p> <p>Kötelező irodalom: Andorka: Bevezetés a szociológiába: Társadalmi szerkezet és rétegződés c. fejezet (156-175.o., 191-199.o.)</p> <p>Ajánlott irodalom: Giddens: Szociológia. Rétegződés és osztályszerkezet (221-249.o.) c. fejezet</p>
8. 2011. XI.7.	<p style="text-align: center;">TÁRSADALMI EGYENLŐTLENSÉGEK. AZ EGYENLŐTLENSÉGEK DIMENZIÓI. TÁRSADALMI EGYENLŐTLENSÉGEK MAGYARORSZÁGON.</p> <p>Tananyag: különbözőségek és egyenlőtlenségek. Az egyenlőtlenség dimenziói: nemi, etnikai, települési, iskolai, foglalkozási, jövedelmi-vagyoni, kulturális-életmódbeli. Igazságosság és egyenlőtlenség. Kirekesztés és kiilleszkedés. Castell kiilleszkedési modellje.</p> <p>Kötelező irodalom: Andorka: Bevezetés a szociológiába: Egyenlőtlenség, szegénység c. fejezet (116-124.o., 136-140. o.)</p> <p>Ajánlott irodalom: Andorka: Bevezetés a szociológiába: 212 – 219.o.; 339-351.o., 551-555.o.</p>
9. 2011. XI.14.	<p style="text-align: center;">AZ EGYÉN TÁRSADALMIVÁ VÁLÁSA.</p> <p>Mikro-, makro-szociológiai nézőpont. Az egyén társadalmivá válása: a szocializáció. Szerep-státusz-pozíció. Szocializációs közegek: család, elsődleges csoportok, közösségek. Az életút elemzések.</p> <p>Kötelező irodalom: Szocializáció és életciklus (87-119.o.), Rokonság, házasság és család (378-405.o.) c. fejezetek</p> <p>Ajánlott irodalom: Andorka: Bevezetés a szociológiába: 339-361.o.; 406-420.o.; 569-571.o.</p>
10. 2011. XI.21.	<p style="text-align: center;">NORMÁK-ÉRTÉKEK. KONFORMITÁS-DEVIANCIA</p> <p>Tananyag: Normák és értékek. Értékek változásai- tradicionális-modern-posztmodern. A normáktól való eltérés: deviancia és deviancia elméletek. Deviáns viselkedési formák: öngyilkosság, bűnözés, alkoholizmus, kábítószerfogyasztás, játékszenvedély.</p> <p>Kötelező irodalom: Andorka: Bevezetés a szociológiába: Kultúra, értékek és nomák, szocializáció (566-597.o.) , Deviáns viselkedés (598-640.o.) c. fejezetek</p> <p>Ajánlott irodalom: Giddens: Szociológia:, Deviancia magyarázatai (142.-174.o.) c. fejezet</p>

TEMATIKA
TÁRSADALMI ISMERETEK
BBNSZ90300
 általánosan kötelező tárgy
 Dr. Bartal Anna Mária Ph.D.
 2011./2012. tanév I. félév, héfő12-13.30

<p style="text-align: center;">11. 2011. XI.28.</p>	<p style="text-align: center;">A SZOCIOLÓGIA FEJLŐDÉSE ÉS IRÁNYZATAI – A KEZDETEK, ALAPÍTÓATYÁK ÉS KÖVETŐK. Tananyag: A szociológiai gondolkodás eredete, kezdetek, alapítóatyák, kortársak és követők. Szociológiai irányzatok.</p>
	<p>Kötelező irodalom: Andorka: Bevezetés a szociológiába: A szociológia története c. fejezettől a magyar szociológia története c. fejezetig (48-68.o. + szorgalmasaknak: 68-90.o.) Giddens: Szociológia: Mai irányzatok, Elméleti dilemmák c. fejezetek (660-677.o.)</p>
<p style="text-align: center;">12. 2011. XII.5.</p>	<p style="text-align: center;">A MAGYAR SZOCIOLÓGIA KORSZAKAI – A MAGYAR TÁRSADALMI STRUKTÚRA VÁLTOZÁSAI NAPJAINKIG.</p> <p style="text-align: center;">Tananyag: A Huszadik Század Köre, a két háború közötti szociográfia, a szociológiai intézményesülése az 1960-as évek végétől napjainkig. A magyar társadalmi struktúra modellálásai: „kettős társadalom“, (Erdei F. 1940) két osztály egy réteg versus a munkajelleg csoportok (Ferge Zs. 1968), az L-modell (Kolosi T. 1987), két háromszög modell (Szelényi I. 1989) a terhes babapiskóta (Kolosi T. 2004)</p>
	<p>Kötelező irodalom: Andorka: Bevezetés a szociológiába: A magyar szociológia története c. fejezet (90-94.o.) és magyarországi helyzet a társadalmi rétegződés c. fejezetből (175-199.o.)</p>
<p style="text-align: center;">13. 2011. XII.12.</p>	<p style="text-align: center;">ÖSSZEGZÉS, ISMÉTLÉS</p>